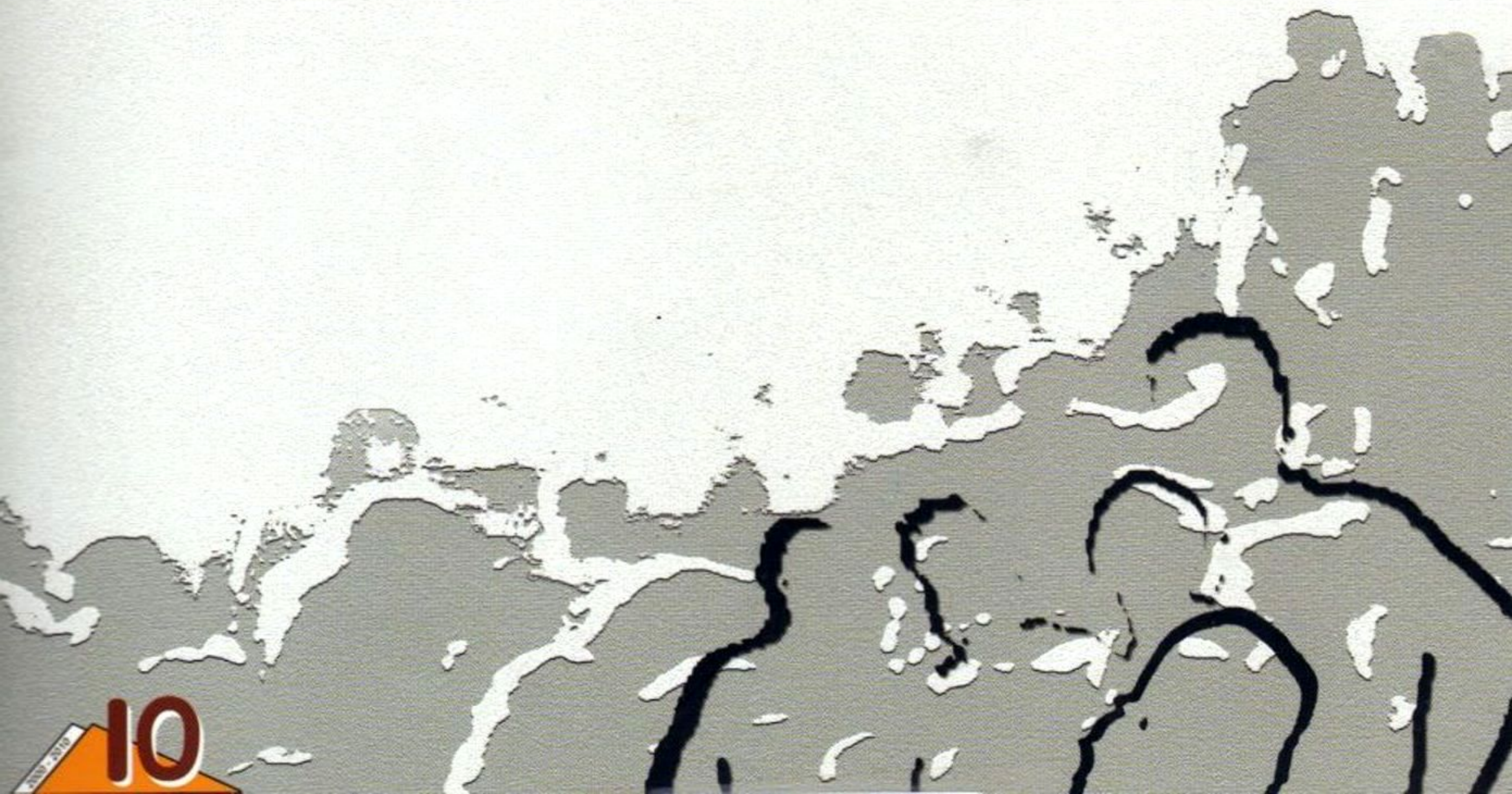

EN VIDA VOSTRA!

El Lluçanès a través de les persones
10 anys d'entrevistes

10

“Estaria molt bé fer trobades amb Sant Feliu i Prats, que també compten amb danses d'aquest tipus”

Exballador de la dansa alpinsina

El dia 26 de setembre, diada de Sant Cosme i Sant Damià, la Dansa Alpinsina va tornar a ser la protagonista de la Festa Major d'Alpens. Josep Miquel Casademunt, el Miquel de "Cal Terra", és ex-ballador i actual col·laborador de la Dansa. Va ballar 13 anys com a fadrí i als anys 90, juntament amb altres balladors, van fer el relleu a uns paborde que feia anys que ballaven. Llavors van acordar que no es podia ser paborde més de 4 anys per tal de poder donar pas al jovent. Ara, el Josep Miquel continua donant un cop de mà als balladors quan hi ha dificultats i suport als paborde a l'hora d'organitzar i d'assajar

Què se'n sap dels orígens de la Dansa?

La Dansa Alpinsina és una dansa cerimonial. Els seus orígens semblen més aviat pagans i es remunten a l'època dels gremis de teixidors, filadors, paraires... que després de la Desfeta del 1714, varen ser abolits i varen passar a mans de Confraries depenents de l'església, passant a ballar la Dansa els paborde de la Confraria. Del significat concret de la dansa no en sabem res perquè no trobem informació enlloc.

Com se seleccionen els balladors?

Pot ballar-la tothom. Aquest any només plega un noi i vol dir que

només en pot entrar un altre i ja en vénen una bona colla al darrera. Quan la ballàvem nosaltres costava trobar gent i als 14 o 15 anys ja t'enganxaven. Actualment els nois entren amb un promig de 20 anys. Antigament ser paborde volia dir estar casat i tenir bona planta.

Quan es comença a parlar dels assajos?

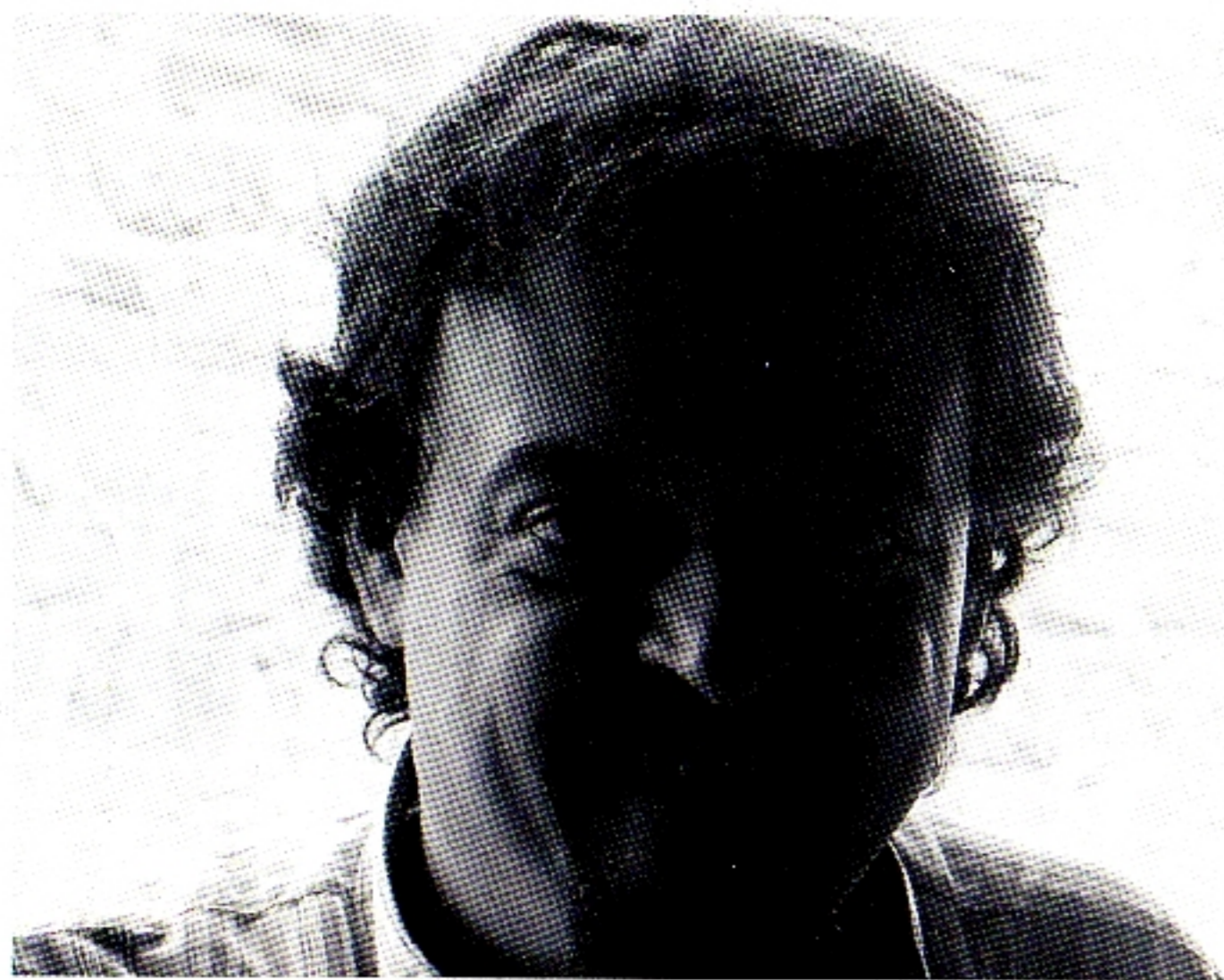
Depèn dels paborde, si són nous tenen més fal·lera d'assajar i al mes de juny ja comencen, si són veterans no els ve tant d'aquí. És una de les coses bones que té la renovació de la gent, perquè qui comença de nou apreta, per contra, quan fa molts anys que un fa el mateix acostuma a agafar-s'ho més relaxadament.

Com s'assaja?

S'assaja els caps de setmana previs a la Festa Major, a la sala del Casino.. Entre ells s'assagen i entre ells es fan les parelles. Si ballen amb una parella que s'hi avenen encara s'ho passen més bé i si els hi agrada, encara més. Ja n'ha sortit alguna de parella gràcies a la dansa!. Ara, si veus que una parella ballant no lliga gens, llavors si que s'ha de fer un canvi. Jo només intervenc si em vénen a buscar per alguna cosa que no els va a l'hora.

Ténen dificultats en agafar les passes?

No, no és una dansa difícil, és un ball pla que un cop s'ha agafat només és qüestió de donar-hi aire. Hi ha gent que n'hi té i altres que

només agafaran el pas i que no se'ls hi pot demanar més. A les noies normalment se les ha d'insistir més amb la posició del cos perquè entre la caputxa i els nervis tendeixen a abaixar el cap. y

Teniu vestuari propi?

Durant el segle XX, quan la dansa ja no la ballaven la gent de la Confraria, la roba dels pabordes s'anava a buscar a algunes de les cases pairals d'Alpens, fins que els germans Miquel i Joan Casals els van començar a llogar a Barcelona. Actualment els vestits són propis, comprats amb els diners recollits d'unes Caramelles, i quan cal renovar peces l'Ajuntament se'n fa càrrec.

Tota festa té un ritual, quin és el vostre?

Antigament, un cop els balladors s'havien vestit per la dansa, la fadrina convidava al fadrí que li tocava de parella a casa a fer la beguda, però quan ho van agafar els germans Miquel i Joan Casals ens vestíem i ens convidaven a cafè a casa seva. Quan el Joan va morir vàrem començar a sortir del Casino. Entre cafè, conyac, pursos i galetes, ens reunim i es fa l'ambient, els nervis...els més grans donen consells als joves, es posen la faixa, la barretina i la caputxa i es fan els últims retocs. Quan estem a punt ens dirigim a la plaça acompanyats pel poble i la Cobla.

Com s'estructura la dansa?

La Dansa està formada per una primera part amb els pabordes ballant sols, i una segona part amb la formació de les parelles i que en diem el "treure parelles". Seguidament es fa el Ball Cerdà que va ser introduït passada la Guerra Civil pel Miquel Casals. Un cop acabat, es torna a tocar la Dansa i els pabordes conviden a ballar al públic, omplint-se la plaça de balladors. Es tanca la festa amb un vals jota que amb poc més d'una desena d'anys de tocar-se, el poble ja l'ha fet seu.

Amb una dansa tan participativa deu ser molta la gent que l'ha ballat...

L'any passat es va organitzar una trobada d'exballadors i ens vàrem reunir més de 300 persones. Es va organitzar una exposició de fotos antigues, un dinar, i la ballada de la Dansa, fent que gent que mai l'havia pogut ballar, com també als nens del casal d'estiu, tinguessin l'oportunitat de fer-ho, havent de repetir la dansa fins a tres vegades.

Esteu a punt d'anar-la a ballar a Menorca.

Això ho hauries de preguntar directament als balladors perquè és un intercanvi que es va produir gràcies als contactes d'una balladora amb la gent d'Alaior. Ells varen venir a Alpens per la Fira del Jovent, pel Solc, a ensenyar-nos els seus balls i ara ells faran el mateix a Alaior amb la Dansa Alpensina. La ballada és el 10 d'octubre i estan molt engrescats. Seria maco poder anar fent intercanvis i sortides.

Vol dir que ets partidari que la Dansa es balli fora del poble?

Hi ha fotos antigues que ens ensenyen que s'havia ballat en altres llocs, i molts esbarts també la ballen. L'any 2001, per les Festes de la Mercè es va ballar a Barcelona. Colles com aquesta plenes de jovent que no els costa gaire de passars'ho bé, crec que el que haurien de fer és aprofitar per fer més sortides i donar-la a conèixer. A nivell comarcal estaria molt bé fer trobades amb Sant Feliu Sassera i Prats, pobles que també compten amb un ball d'aquest tipus. Podríem ballar les nostres danses cada any a un poble diferent de la comarca i així les donaríem a conèixer.